

Detaljhandel med läkemedel 2022

Ett tabellverk baserat på försäljningsuppgifter från svenska öppenvårdsapotek och försäljningsställen för vissa receptfria läkemedel

Denna publikation skyddas av upprättshovslagen. Citera gärna rapporten men uppge alltid källa: Rapportens namn, år och E-hälsomyndigheten.

Publicerad: E-hälsomyndigheten, juni, 2023.

Diarienummer: 2023/02457

Adress: Södra Långgatan 60, Kalmar

Sankt Eriksgatan 117, Stockholm

E-post: registrator@ehalsomyndigheten.se

Telefon: 010-458 62 00

www.ehalsomyndigheten.se

Förord

E-hälsomyndigheten ansvarar för att samla in och tillhandahålla uppgifter om läkemedelsförsäljning som sker på den svenska marknaden. Alla som säljer läkemedel inom detaljhandeln i Sverige är enligt lag skyldiga att regelbundet rapportera in försäljningsuppgifter till E-hälsomyndigheten. De försäljningsuppgifter som presenteras i denna rapport avser såväl receptbelagda som receptfria läkemedel och lämnas in av apoteksaktörer, regioner och detaljhandel till försäljningsställen utanför apotek.

Den här årsrapporten ska ge en helhetsbild över svensk läkemedelsförsäljning. Den försäljning som inkluderas avser förskrivna läkemedel, egenvård på och utanför apotek och rekvisitioner. Dessutom redovisas förskrivna förbrukningsartiklar och livsmedel sålda inom förmånen. Även djurläkemedel samt läkemedel förskrivna av veterinär presenteras separat. Försäljningen i denna rapport presenteras som försäljningsvolym. Statistik om patient kopplat till läkemedelsanvändning finns hos Socialstyrelsen.

Sammanställningen har utarbetats av Alexander Eklund, utredare vid enheten statistik.

E-hälsomyndigheten juni 2023,

Peter Alvinsson
Avdelningschef

Kristine Thorell Granebring
Tf Enhetschef

Omarbetningar sedan årsrapport 2018

Följande omarbetningar har gjorts sedan den senaste årsrapporten, Detaljhandel med läkemedel 2018, som publicerades i oktober 2019.

Avsnitt 1

- Uppdelning har gjorts avseende försäljningsvärden per försäljningssätt och försäljning inom läkemedelsförmånen
- I diagram 1.3 visas mätvärdet per tusen invånare (TIN) istället för per tusen invånare och dag (TIND)
- Befolkningsstatistik baseras på Sveriges officiella befolkningsmängd för 2022. Tidigare har föregående års befolkningsmängd använts

Avsnitt 2

- Uppdelning har gjorts avseende försäljningsvärden per försäljningssätt och försäljning inom läkemedelsförmånen
- I diagram 1.3 visas mätvärdet per tusen invånare (TIN) istället för per tusen invånare och dag (TIND)
- Befolkningsstatistik baseras på Sveriges officiella befolkningsmängd för 2022. Tidigare har föregående års befolkningsmängd använts

Avsnitt 3

- Tabell 3.1 har delats upp i 3.1 och 3.2 för att göra det tydligt vad som avser byten samt vad som avser nekade byten
- Tabell 3.2 från tidigare rapport har tagits bort eftersom uppgifterna bedömdes känsliga utifrån sekretessregleringen i offentlighets- och sekretesslagen
- Tabell 3.3 - 3.6 har delats upp för att göra det tydligare
- Beräkning av täckningsgrader har tagits bort på grund av otydlighet

Avsnitt 4

- Tabell 4.3 - 4.4 från tidigare rapport har tagits bort eftersom uppgifterna bedömdes känsliga utifrån sekretessregleringen i offentlighets- och sekretesslagen

Avsnitt 5

- Tabell 5.1 har delats upp och blivit 5.1 & 5.2
- Tabell 5.2 har delats upp och blivit 5.3 & 5.4
- Tabell 5.3 har delats upp och blivit 5.5 & 5.6

Avsnitt 6

- Nya definitioner har tillkommit

Innehåll

Avsnitt 1

Läkemedel till människor, övergripande ekonomiska mått

Försäljningsvärden	Tabell 1.1
Historisk utveckling av försäljningsvärden	Tabell 1.2
Läkemedelsförmånen	Tabell 1.3
Historisk utveckling av läkemedelsförmånen	Tabell 1.4
Försäljningsvärden inkl. läkemedelsförmånen	Diagram 1.1
Historiska försäljningsvärden inkl. läkemedelsförmånen	Diagram 1.2
Försäljningsvärden per län	Diagram 1.3

Avsnitt 2

Läkemedel till människor, övergripande volymmått

Försäljningsvolym	Tabell 2.1
Historisk utveckling av försäljningsvolym	Tabell 2.2
Historisk utveckling av försäljningsvolym	Diagram 2.1
Försäljningsvolym per län	Diagram 2.2

Avsnitt 3

Förskrivning till människor

Kön- och åldersfördelning	Diagram 3.1
Expeditioner, inklusive byten	Tabell 3.1
Nekade byten	Tabell 3.2
Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper	Diagram 3.2
Försäljningsvärdets komponenter	Tabell 3.3
Försäljningsvärden för vissa läkemedelsgrupper	Tabell 3.4
Försäljningsvolym för vissa läkemedelsgrupper	Tabell 3.5
Förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen	Tabell 3.6
De största läkemedelsgrupperna	Tabell 3.7

Avsnitt 4

Egenvårdsläkemedel till djur och människa

Fördelning av försäljningsvärdet mellan egenvårdens försäljningskanaler	Tabell 4.1
Fördelning av försäljningsvolymen mellan egenvårdens försäljningskanaler	Tabell 4.2

Avsnitt 5

Djurens läkemedelsförsörjning

Försäljningsvärden, djurläkemedel	Tabell 5.1
Försäljningsvärden, förskrivet av veterinär	Tabell 5.2
Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper	Diagram 5.1
Försäljningsvolym, djurläkemedel	Tabell 5.3
Försäljningsvolym, förskrivet av veterinär	Tabell 5.4
Historiska försäljningsvärden & -volym, djurläkemedel	Tabell 5.5
Historiska försäljningsvärden & -volym, förskrivet veterinär	Tabell 5.6
Fördelning av försäljningsvärde och -volym per djurtyp	Diagram 5.2

Avsnitt 6

Fakta om statistiken

AVSNITT 1

Läkemedel till människor, övergripande ekonomiska mått

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och extemporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Läkemedel förskrivna på recept av veterinär redovisas inte – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Tabell 1.1 - Försäljningsvärden, miljoner (mn) kronor exkl. moms, per månad, läkemedel till människor

Försäljningssätt (totalt)	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
⊕ Egenvård på apotek	348mn	308mn	392mn	364mn	386mn	376mn	351mn	342mn	350mn	352mn	357mn	419mn
⊕ Egenvård utanför apotek	79mn	66mn	74mn	77mn	76mn	78mn	74mn	71mn	76mn	74mn	74mn	94mn
⊖ Förskrivning	3 157mn	3 041mn	3 587mn	3 127mn	3 420mn	3 359mn	3 099mn	3 394mn	3 393mn	3 358mn	3 454mn	3 542mn
Dosdispenserat*	158mn	158mn	184mn	171mn	190mn	175mn	174mn	194mn	185mn	179mn	188mn	200mn
Helförpackning	2 998mn	2 882mn	3 402mn	2 957mn	3 230mn	3 184mn	2 925mn	3 200mn	3 208mn	3 179mn	3 266mn	3 342mn
⊕ Rekvisition	952mn	968mn	1 150mn	1 004mn	1 098mn	1 097mn	912mn	1 064mn	1 083mn	1 081mn	1 193mn	1 136mn
Totalt	4 536mn	4 383mn	5 203mn	4 572mn	4 979mn	4 909mn	4 436mn	4 871mn	4 902mn	4 865mn	5 078mn	5 192mn

Tabell 1.2 - Historisk utveckling av försäljningsvärden, miljoner (mn) kronor exkl. moms

Försäljningssätt (totalt)	2018	2019	2020	2021	2022
⊕ Egenvård på apotek	3 866mn	4 013mn	3 846mn	3 913mn	4 344mn
⊕ Egenvård utanför apotek	929mn	934mn	862mn	858mn	913mn
⊖ Förskrivning	33 625mn	35 290mn	36 974mn	37 508mn	39 930mn
Dosdispenserat*	1 492mn	1 694mn	1 842mn	1 969mn	2 158mn
Helförpackning	32 133mn	33 596mn	35 131mn	35 538mn	37 773mn
⊕ Rekvisition	9 464mn	10 342mn	10 815mn	11 643mn	12 738mn
Totalt	47 884mn	50 579mn	52 498mn	53 922mn	57 926mn

* Avser förskrivning av dosdispenserade läkemedel (brutna förpackningar)

Tabell 1.3 - Förskrivet inom läkemedelsförmånen**, miljoner (mn) kronor exkl. moms, per månad, läkemedel till människor

Förskrivet ▲	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Dosdispenserat*	125mn	126mn	146mn	135mn	152mn	139mn	138mn	155mn	148mn	144mn	150mn	159mn
Helförpackning	2 264mn	2 187mn	2 565mn	2 232mn	2 435mn	2 417mn	2 241mn	2 456mn	2 433mn	2 385mn	2 463mn	2 544mn
Totalt	2 389mn	2 313mn	2 711mn	2 368mn	2 587mn	2 556mn	2 379mn	2 611mn	2 582mn	2 529mn	2 613mn	2 703mn

Tabell 1.4 - Historisk utveckling av läkemedelsförmånen**, miljoner (mn) kronor exkl. moms

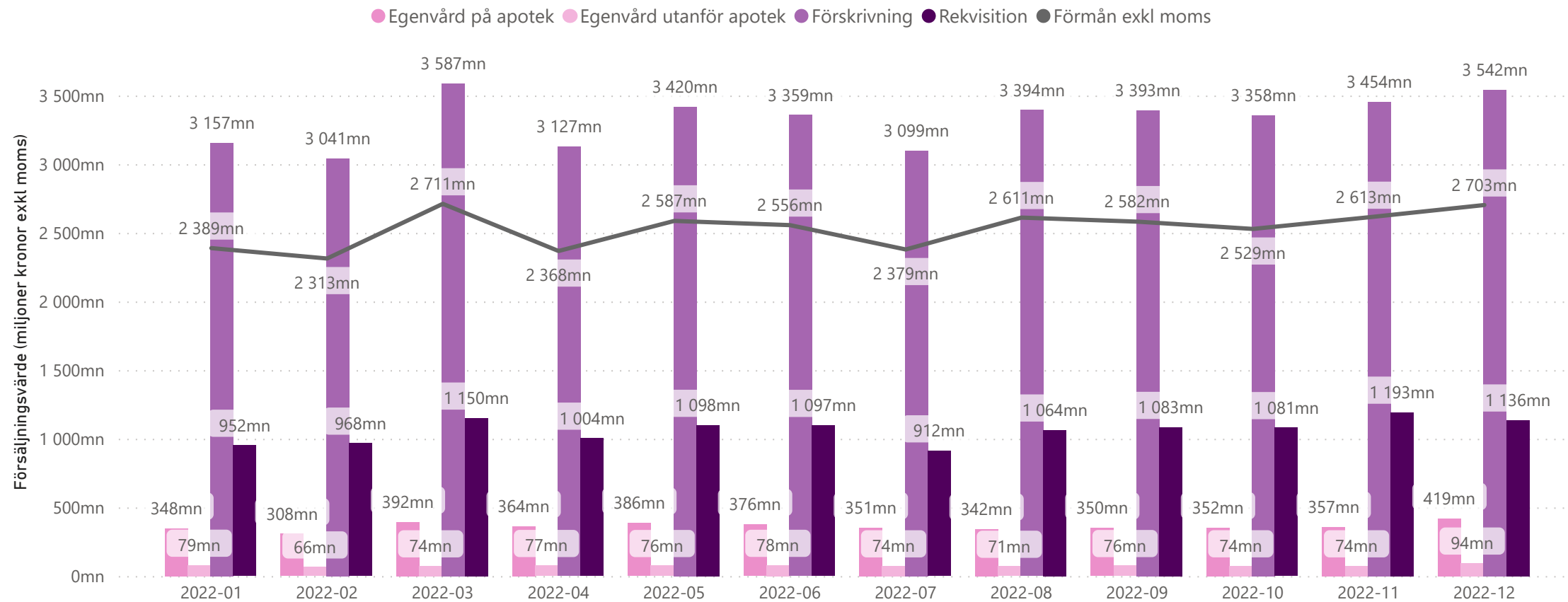
Förskrivet ▲	2018	2019	2020	2021	2022
Dosdispenserat*	1 176mn	1 339mn	1 464mn	1 565mn	1 718mn
Helförpackning	22 314mn	24 382mn	26 399mn	26 965mn	28 623mn
Totalt	23 490mn	25 721mn	27 863mn	28 530mn	30 342mn

* Avser förskrivning av dosdispenserade läkemedel (brutna förpackningar)

** Se avsnitt 6 för beskrivning av läkemedelsförmånen. I tabellen visas utbetald läkemedelsförmån

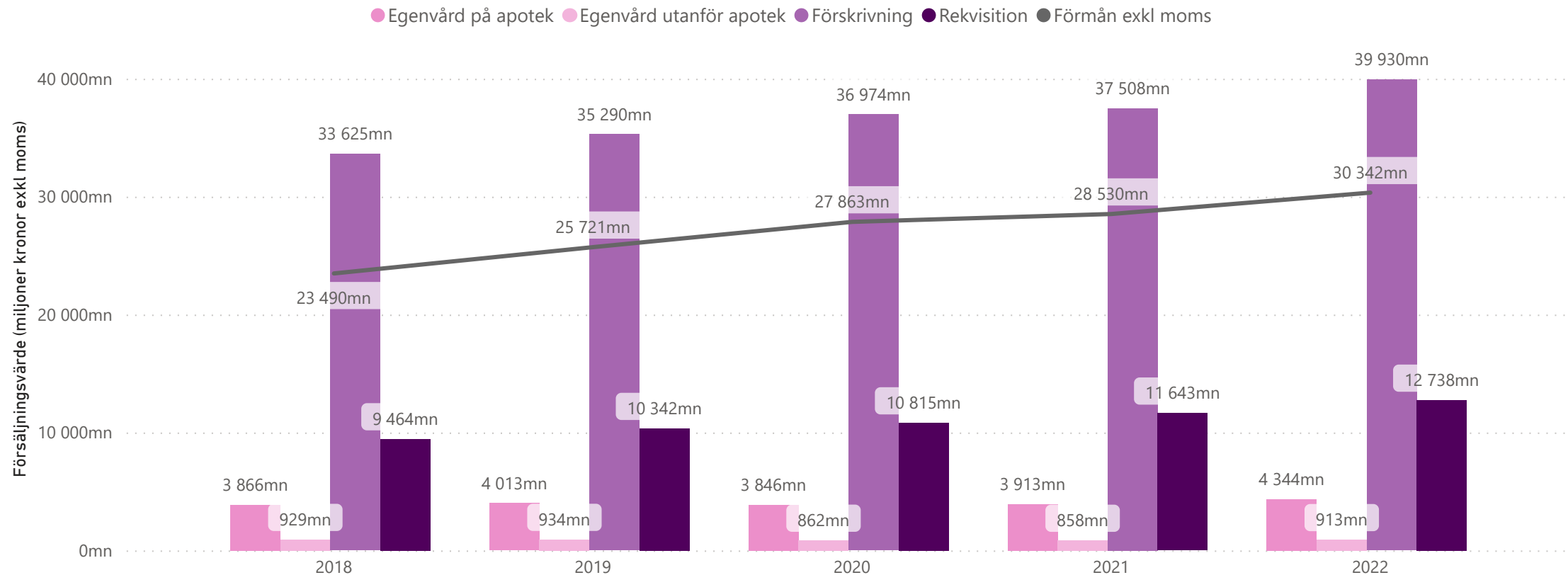

Diagram 1.1 - Försäljningsvärden inklusive läkemedelsförmån*, miljoner (mn) kronor exkl. moms, per månad, läkemedel till människor

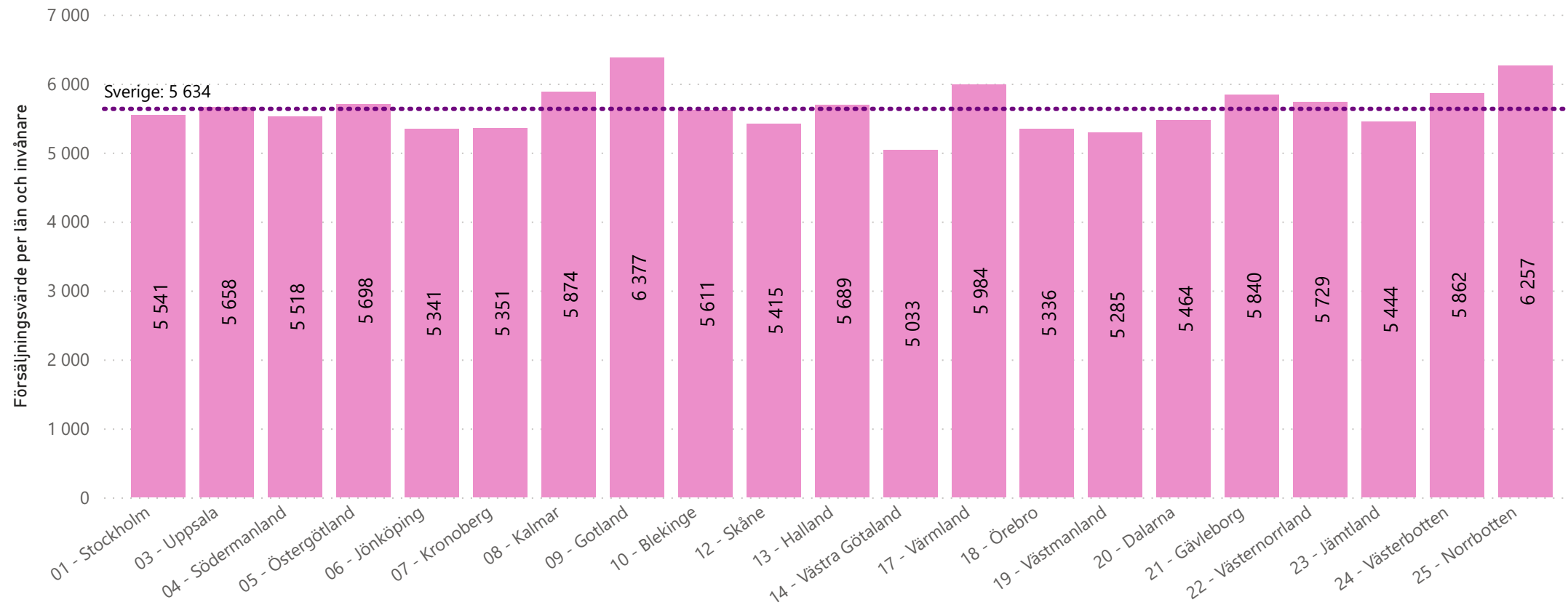
* Se avsnitt 6 för beskrivning av läkemedelsförmånen. I denna graf visas utbetald läkemedelsförmån

Diagram 1.2 - Historisk utveckling av försäljningsvärden inklusive läkemedelsförmånen*, miljoner (mn) kronor exkl. moms, läkemedel till människor

* Se avsnitt 6 för beskrivning av läkemedelsförmånen. I denna graf visas utbetald läkemedelsförmån

Diagram 1.3 - Försäljningsvärden per län, kronor exkl. moms per invånare*, läkemedel till människor

* Se Avnitt 6 för information om län och befolkningsmängd (invånare)

AVSNITT 2

Läkemedel till människor, övergripande volymmått

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och extemporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Läkemedel förskrivna på recept av veterinär redovisas inte – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Tabell 2.1 - Försäljningsvolym, definierade dygnsdoser per tusen invånare*, läkemedel till människor

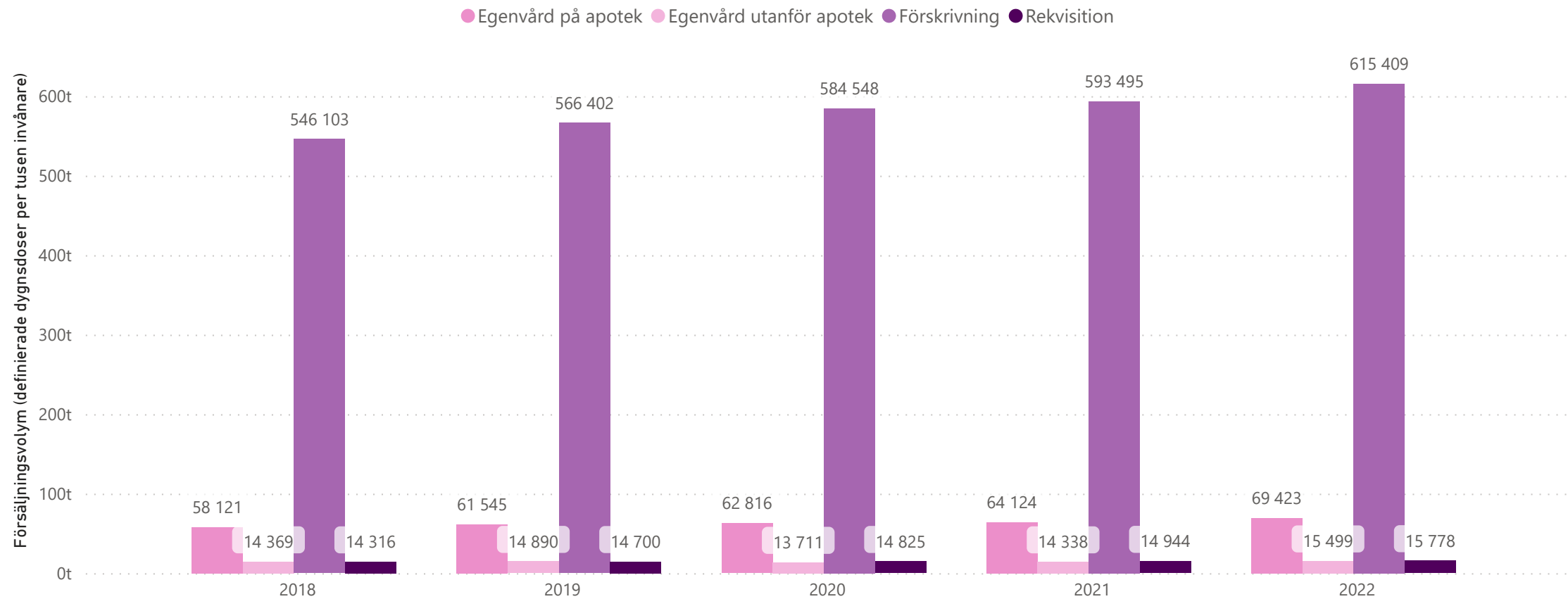
Försäljningssätt (totalt)	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
⊕ Egenvård på apotek	5 621	4 986	7 011	6 263	6 709	6 212	5 438	5 275	5 264	5 281	5 389	5 973
⊕ Egenvård utanför apotek	1 357	1 156	1 294	1 326	1 315	1 285	1 234	1 174	1 299	1 228	1 241	1 591
⊖ Förskrivning	49 686	47 594	56 347	49 218	53 422	51 642	47 887	52 359	51 674	51 182	52 196	52 201
Dosdispenserat*	4 273	4 286	4 962	4 567	5 041	4 660	4 624	5 123	4 873	4 706	4 913	5 144
Helförpackning	45 413	43 308	51 385	44 651	48 382	46 982	43 263	47 236	46 802	46 477	47 284	47 057
⊕ Rekvisition	1 243	1 222	1 536	1 386	1 367	1 349	1 033	1 231	1 253	1 298	1 372	1 487
Totalt	57 907	54 958	66 189	58 193	62 813	60 488	55 592	60 040	59 489	58 989	60 199	61 252

Tabell 2.2 - Historisk utveckling av försäljningsvolym definierade dygnsdoser per tusen invånare*

Försäljningssätt (totalt)	2018	2019	2020	2021	2022
⊕ Egenvård på apotek	58 121	61 545	62 816	64 124	69 423
⊕ Egenvård utanför apotek	14 369	14 890	13 711	14 338	15 499
⊖ Förskrivning	546 103	566 402	584 548	593 495	615 409
Dosdispenserat*	45 246	48 452	51 297	53 588	57 170
Helförpackning	500 857	517 950	533 251	539 907	558 239
⊕ Rekvisition	14 316	14 700	14 825	14 944	15 778
Totalt	632 910	657 537	675 900	686 900	716 109

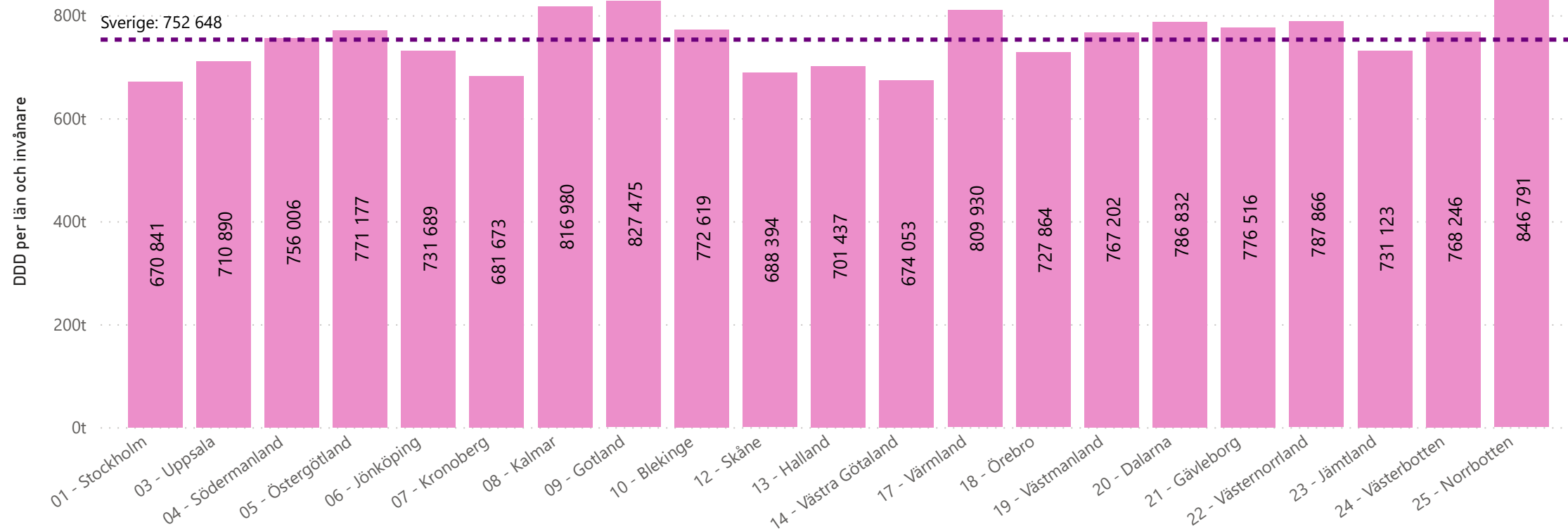
* Se Avnitt 6 för information om definierade dygnsdoser (DDD) och befolkningsmängd (invånare)

Diagram 2.1 - Historisk utveckling av försäljningsvolym, definierade dygnsdoser per tusen invånare*, läkemedel till människor

* Se Avnitt 6 för information om definierade dygnsdoser (DDD) och befolkningens mängd (invånare)

Diagram 2.2 - Försäljningsvolym per län, definierade dygnsdoser per tusen invånare*, läkemedel till människor

* Se Avnitt 6 för information om län, defnierade dygnsdoser (DDD) och befolkningsmängd (invånare)

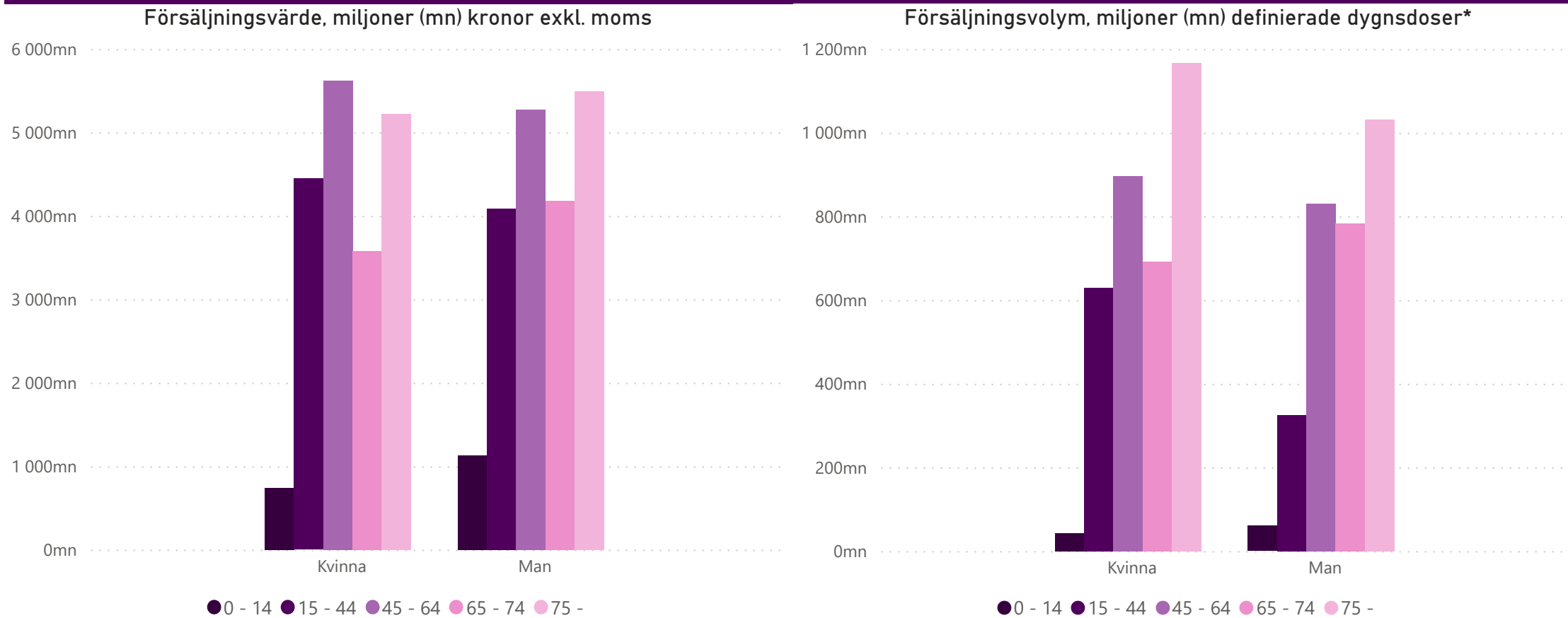
AVSNITT 3

Förskrivning till människor

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och extemporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Förskrivning inkluderar traditionella recept, elektroniska recept och dosrecept. För läkemedel redovisas såväl försäljning inom som utom förmånen. Försäljning av förskrivna förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen redovisas separat. Läkemedel förskrivna av veterinär redovisas inte i avsnitt 3 – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Diagram 3.1 - Köns- och åldersfördelning av förskrivna läkemedel till människor

* Se Avnitt 6 för information om definierade dygnsdoser (DDD)

Tabell 3.1 - Expeditioner inklusive byten, antal recept*, förskrivna till människor

Antal expeditioner	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
☒ Totalt antal expeditioner (helförpackning)	7 012 038	6 717 297	8 022 679	7 011 048	7 576 656	7 318 138	6 648 781	7 211 333	7 287 533	7 260 048	7 395 452	7 445 712
Byte ej utfört	3 450 755	3 284 442	3 964 541	3 459 899	3 722 821	3 595 682	3 171 410	3 479 606	3 587 960	3 550 631	3 606 405	3 628 340
Byte utfört	3 561 283	3 432 855	4 058 138	3 551 149	3 853 835	3 722 456	3 477 371	3 731 727	3 699 573	3 709 417	3 789 047	3 817 372
☒ Totalt antal dosexpeditioner**	3 266 890	3 290 059	3 791 820	3 496 110	3 829 952	3 541 097	3 509 836	3 888 043	3 699 116	3 579 088	3 773 488	3 953 452
Totalt	10 278 928	10 007 356	11 814 499	10 507 158	11 406 608	10 859 235	10 158 617	11 099 376	10 986 649	10 839 136	11 168 940	11 399 164

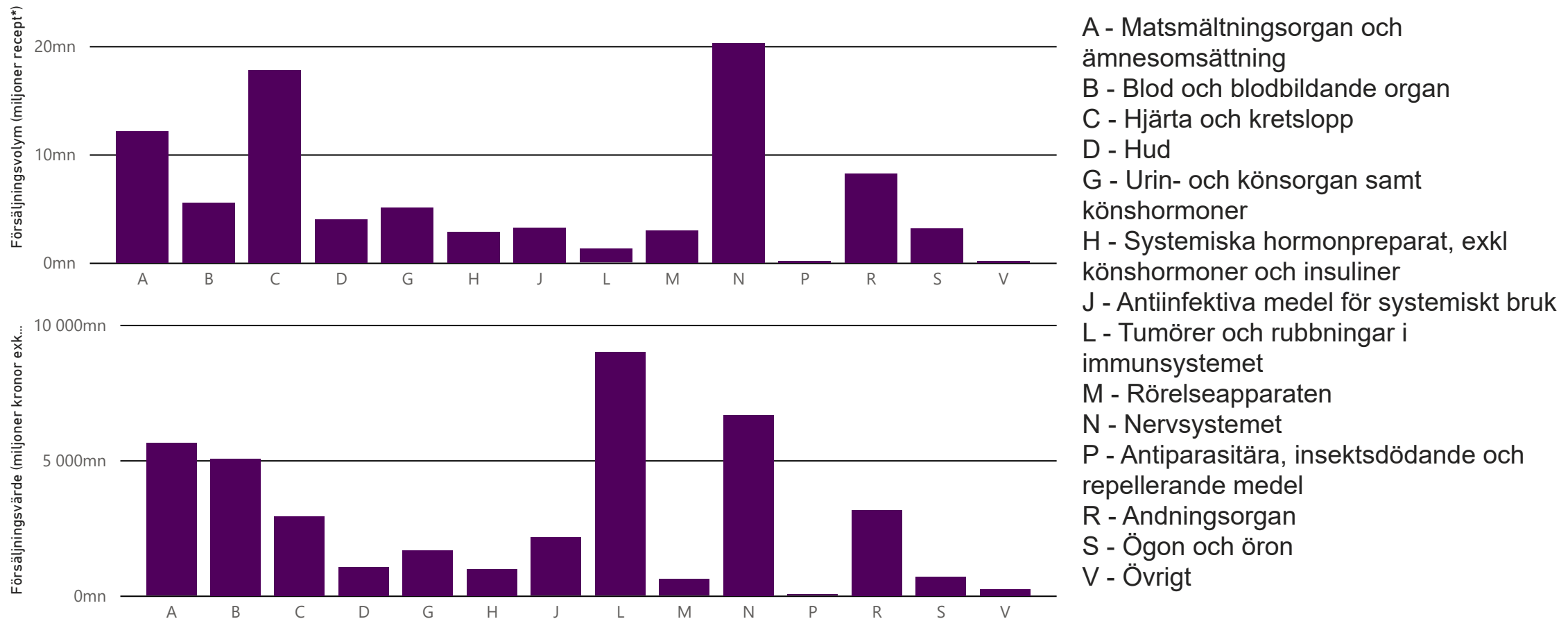
** Antalet dosexpeditioner är ej jämförbara med antalet expeditioner av helförpackning. Detta då dosexpeditioner avser förskrivning av brutna förpackningar.

Tabell 3.2 - Nekade byten, antal recept*, förskrivna till människor

Antalet nekade expeditioner	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Antal byten nekade av apotek	93 690	92 771	115 649	103 909	108 536	109 798	99 123	109 510	100 419	105 492	100 723	100 254
Antal byten nekade av förskrivare	155 751	148 417	176 440	152 431	164 909	158 760	145 671	160 899	160 696	157 131	158 474	158 357
Antal byten nekade av patient	840 395	800 291	921 819	791 757	829 027	814 486	729 471	813 295	818 164	800 931	767 882	752 341
Totalt	1 089 836	1 041 479	1 213 908	1 048 097	1 102 472	1 083 044	974 265	1 083 704	1 079 279	1 063 554	1 027 079	1 010 952

* Avser expedition för en enskild vara (en receptpost) på ett recept. En expedition kan innehålla flera förpackningar, men om två förpackningar av olika storlek måste expedieras för att motsvara det som förskrivits på en receptpost resulterar det i en (1) expedition per förpackningsstorlek. För dosdispenserade läkemedel skapas en expedition per läkemedel och expeditionstillfälle, vilket vanligen är varannan vecka..

Diagram 3.2 - Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper

* Expeditioner av dosdispenserade läkemedel är exkluderade vid beräkning av "tusentals recept" då dessa avser expeditioner av brutna förpackningar och är därmed ej direkt jämförbara med vanliga expeditioner. En dosexpedition kan exempelvis innehålla ett specifikt antal tabletter från en helförpackning.

Tabell 3.3 - Försäljningsvärdets komponenter*, miljoner (mn) kronor exkl. moms

Försäljningsvärde enligt förmånstyp	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Utom förmånen	223mn	206mn	258mn	224mn	255mn	243mn	215mn	226mn	247mn	270mn	271mn	273mn
Inom förmånen	2 934mn	2 834mn	3 329mn	2 903mn	3 165mn	3 116mn	2 884mn	3 168mn	3 146mn	3 088mn	3 183mn	3 269mn
Totalt försäljningsvärde (förskrivning)	3 157mn	3 041mn	3 587mn	3 127mn	3 420mn	3 359mn	3 099mn	3 394mn	3 393mn	3 358mn	3 454mn	3 542mn

Tidsperiod	Totalt försäljningsvärde (exkl. moms)	Utbetald läkemedelsförmån (exkl. moms)	Betald egenavgift (exkl. moms)	Betald merkostnad (exkl. moms)
2022-01	3 157mn	2 389mn	534mn	11mn
2022-02	3 041mn	2 313mn	510mn	12mn
2022-03	3 587mn	2 711mn	605mn	13mn
2022-04	3 127mn	2 368mn	524mn	12mn
2022-05	3 420mn	2 587mn	566mn	12mn
2022-06	3 359mn	2 556mn	549mn	11mn
2022-07	3 099mn	2 379mn	495mn	11mn
2022-08	3 394mn	2 611mn	546mn	11mn
2022-09	3 393mn	2 582mn	555mn	10mn
2022-10	3 358mn	2 529mn	550mn	10mn
2022-11	3 454mn	2 613mn	560mn	10mn
2022-12	3 542mn	2 703mn	556mn	11mn
Totalt	39 930mn	30 342mn	6 549mn	135mn

* Se Avnitt 6 för information om förmånstyp, läkemedelsförmån, egenavgift och merkostnad

Tabell 3.4 - Försäljningsvärden för vissa läkemedelsgrupper, miljoner (mn) kronor exkl. moms, förskrivna läkemedel

Försäljning enligt försäljningstillstånd* ▲	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Beredningar	23mn	22mn	27mn	24mn	26mn	26mn	25mn	27mn	29mn	27mn	27mn	30mn
Lagerberedningar	15mn	15mn	17mn	15mn	16mn	15mn	13mn	14mn	14mn	15mn	15mn	15mn
Licensläkemedel	36mn	31mn	47mn	38mn	52mn	43mn	38mn	41mn	40mn	42mn	45mn	45mn
Parallellhandel	386mn	368mn	402mn	357mn	387mn	399mn	361mn	389mn	391mn	373mn	356mn	338mn
Försäljning av särskilda läkemedel*	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Särskilda läkemedel	223mn	215mn	253mn	225mn	244mn	240mn	220mn	241mn	243mn	242mn	243mn	249mn
Försäljning enligt narkotikaklassificering* ▲	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Narkotika klass I	1mn	0mn	1mn	1mn	0mn	1mn	0mn	1mn	0mn	1mn	1mn	1mn
Narkotika klass II	125mn	122mn	143mn	128mn	141mn	135mn	123mn	137mn	140mn	141mn	142mn	144mn
Narkotika klass III	16mn	13mn	15mn	15mn	15mn	16mn	15mn	15mn	17mn	17mn	19mn	26mn
Narkotika klass IV	25mn	25mn	29mn	26mn	28mn	28mn	26mn	28mn	28mn	27mn	27mn	27mn
Narkotika klass V	23mn	22mn	25mn	23mn	24mn	23mn	22mn	24mn	24mn	23mn	24mn	24mn

* Se Avsnitt 6 för information om lagerberedningar, licensläkemedel, parallellhandel, särskilda läkemedel, narkotika

Tabell 3.5 - Försäljningsvärden för vissa läkemedelsgrupper, antal recept* exkl. dosexpeditioner**, förskrivna läkemedel

Försäljning enligt försäljningstillstånd	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Beredningar	6 682	6 618	7 735	6 803	7 069	7 968	6 944	7 683	8 141	7 805	7 390	7 638
Lagerberedningar	27 693	28 165	33 286	28 709	30 539	29 889	25 920	28 074	29 019	30 283	30 477	30 312
Licensläkemedel	9 012	8 463	10 788	8 985	9 726	10 108	9 017	10 119	10 882	10 648	10 781	11 495
Parallellhandel	305 010	296 128	340 098	298 324	349 446	342 161	294 579	327 517	322 225	335 531	315 625	306 298
Försäljning av särskilda läkemedel	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Särskilda läkemedel	629 935	601 593	694 075	622 704	652 949	635 464	575 583	636 653	650 656	647 306	653 654	654 419
Försäljning enligt narkotikaklassificering	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Narkotika klass I	38	19	29	27	21	23	21	27	31	28	32	36
Narkotika klass II	244 534	238 960	280 987	253 919	269 495	256 771	226 624	256 919	271 661	273 821	278 007	277 185
Narkotika klass III	102 856	86 424	98 498	92 517	95 314	97 125	86 523	92 646	97 123	98 456	104 381	125 093
Narkotika klass IV	163 749	154 746	177 407	157 204	164 525	162 543	149 837	161 570	161 865	159 303	159 593	160 197
Narkotika klass V	135 893	126 870	142 597	127 834	132 614	131 115	121 590	133 284	132 980	131 450	133 165	135 088

* Avser expedition för en (1) enskild vara (en receptpost) på ett recept. En expedition kan innehålla flera förpackningar, men om två förpackningar av olika storlek måste expedieras för att motsvara det som förskrivits på en receptpost resulterar det i en (1) expedition per förpackningsstorlek. För dosdispenserade läkemedel skapas en expedition per läkemedel och expeditionstillfälle, vilket vanligen är varannan vecka.

** Expeditioner av dosdispenserade läkemedel är exkluderade vid beräkning då dessa avser expeditioner av brutna förpackningar. En dosexpedition kan exempelvis innehålla ett specifikt antal tabletter från en helförpackning.

Tabell 3.6 - Försäljning av förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen, miljoner (mn) kronor exkl moms

Försäljning handelsvaror	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12	Totalt
Y75 - livsmedel för särskilda näring	6mn	6mn	7mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	74mn
Y85 - gaskostnader	3mn	3mn	2mn	2mn	3mn	3mn	2mn	3mn	5mn	4mn	3mn	3mn	36mn
Y90 - förbrukningsartiklar - stomi	46mn	45mn	56mn	45mn	48mn	49mn	46mn	49mn	49mn	49mn	49mn	49mn	580mn
Y92 - förbrukningsartiklar - diabetes	36mn	36mn	44mn	32mn	35mn	34mn	33mn	33mn	34mn	35mn	35mn	35mn	422mn
Y93 - förbrukningsartiklar - läkemedel	8mn	7mn	9mn	9mn	9mn	9mn	7mn	8mn	9mn	10mn	10mn	13mn	109mn
Totalt försäljningsvärde	98mn	97mn	119mn	94mn	101mn	102mn	95mn	100mn	102mn	104mn	103mn	105mn	1 220mn

Läkemedelsförmånen (utbetald)	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12	Totalt
Y75 - livsmedel för särskilda näring	6mn	6mn	7mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	6mn	70mn
Y85 - gaskostnader	3mn	3mn	2mn	2mn	3mn	3mn	2mn	3mn	5mn	3mn	3mn	3mn	35mn
Y90 - förbrukningsartiklar - stomi	43mn	42mn	53mn	42mn	45mn	47mn	44mn	47mn	46mn	47mn	47mn	46mn	550mn
Y92 - förbrukningsartiklar - diabetes	36mn	36mn	44mn	32mn	35mn	34mn	33mn	33mn	34mn	35mn	35mn	35mn	422mn
Y93 - förbrukningsartiklar - läkemedel	8mn	7mn	9mn	9mn	9mn	9mn	7mn	8mn	9mn	10mn	10mn	13mn	109mn
Totalt försäljningsvärde	96mn	94mn	115mn	91mn	98mn	99mn	92mn	97mn	99mn	101mn	100mn	102mn	1 186mn

Tabell 3.7 - De största läkemedelsgrupperna enligt mängd recept (ATC 3)*, förskrivna till människor

Kön Läkemedelsgrupper (ATC 3)	Kvinna			Man		
	Recept*	Kostnad per förpackning	Kostnad per DDD*	Recept*	Kostnad per förpackning	Kostnad per DDD*
N02 - analgetika	4 727 788	162,5	9,0	2 740 901	150,3	8,4
N06 - psykoanaleptika	3 466 853	227,9	3,3	2 252 859	302,5	4,9
N05 - neuroleptika, lugnande medel och sömnmedel	3 497 008	147,6	3,7	2 118 474	213,5	4,8
C09 - medel som påverkar renin-/angiotensinsystemet	2 409 314	106,2	0,9	2 815 403	140,6	1,1
A10 - diabetesmedel	1 644 750	528,0	12,0	2 406 594	528,8	11,2
R03 - medel vid obstruktiva luftvägssjukdomar	2 343 472	440,5	8,7	1 695 567	419,3	8,7
C10 - medel som påverkar serumlipidnivåerna	1 669 551	152,1	1,2	2 284 152	159,5	1,0
B01 - antikoagulantia	1 427 543	669,6	9,2	1 988 247	647,1	8,5
C07 - beta-receptorblockerande medel	1 650 788	93,7	2,5	1 608 417	88,5	2,2
G03 - könshormoner och modulatorer av könsorgan	2 876 430	236,7	2,8	116 285	638,1	18,0
C08 - kalciumantagonister	1 285 584	83,1	0,7	1 492 258	76,4	0,6
S01 - medel vid ögonsjukdomar	1 594 031	195,9	8,4	1 138 661	200,3	7,0
J01 - antibakteriella medel för systemiskt bruk	1 562 938	154,6	13,2	1 019 025	161,7	12,8
A02 - medel vid syrarelaterade symtom	1 456 010	93,1	1,2	1 087 457	99,4	1,3
R06 - antihistaminer för systemiskt bruk	1 278 843	114,4	1,5	797 248	116,3	1,6

* Se Avnitt 6 för information om ATC, recept och DDD

AVSNITT 4

Egenvårdsläkemedel till djur och människor

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel för humant eller veterinärt bruk, inklusive växtbaserade läkemedel. Egenvårdsförsäljning avser försäljning direkt till konsument, utan underlag i form av recept eller rekvisition. Därför blir enbart receptfria läkemedel aktuella för detta avsnitt. Försäljning från så kallade apoteksombud omfattas däremot inte. De redovisas som rekvisitionsförsäljning i den nationella statistiken.

Tabell 4.1 - Fördelning av försäljningsvärdet mellan egenvårdens försäljningskanaler, kronor exkl. moms

Försäljningsställe län	Apotek	Bensinstation, livsmedelsaffär , närbutik, jourbutik, övriga försäljningsställen	Totalt
01 - Stockholm - expo	1 538 064 084	148 007 488	1 686 071 572
03 - Uppsala - expo	183 618 790	30 293 270	213 912 060
04 - Södermanland - expo	109 455 024	26 347 882	135 802 906
05 - Östergötland - expo	218 757 491	40 739 377	259 496 868
06 - Jönköping - expo	118 159 852	33 555 437	151 715 289
07 - Kronoberg - expo	68 554 112	17 084 558	85 638 670
08 - Kalmar - expo	144 863 582	24 670 466	169 534 048
09 - Gotland - expo	29 713 450	7 392 456	37 105 906
10 - Blekinge - expo	59 028 722	13 080 997	72 109 719
12 - Skåne - expo	518 641 866	111 842 259	630 484 125
13 - Halland - expo	129 941 335	32 226 502	162 167 837
14 - Västra Götaland - expo	697 177 315	166 373 946	863 551 261
17 - Värmland - expo	137 837 049	41 520 736	179 357 785
18 - Örebro - expo	106 252 225	27 504 076	133 756 301
19 - Västmanland - expo	97 470 302	26 668 819	124 139 121
20 - Dalarna - expo	106 503 412	34 355 733	140 859 145
21 - Gävleborg - expo	105 231 545	31 854 117	137 085 662
22 - Västernorrland - expo	83 402 167	25 078 404	108 480 571
23 - Jämtland - expo	53 936 359	16 332 681	70 269 040
24 - Västerbotten - expo	104 732 737	27 846 012	132 578 749
25 - Norrbotten - expo	97 266 311	34 023 747	131 290 058
Totalt försäljningsvärde (egenvård)	4 708 607 730	916 798 963	5 625 406 693

Tabell 4.2 - Fördelning av försäljningsvolym mellan egenvårdens försäljningskanaler, antal förpackningar

Försäljningsställe län	Apotek	Bensinstation, livsmedelsaffär , närbutik, jourbutik, övriga försäljningsställen	Totalt
01 - Stockholm - expo	32 096 255	3 286 824	35 383 079
03 - Uppsala - expo	2 873 913	689 007	3 562 920
04 - Södermanland - expo	1 620 534	618 631	2 239 165
05 - Östergötland - expo	4 354 108	949 440	5 303 548
06 - Jönköping - expo	1 797 596	785 280	2 582 876
07 - Kronoberg - expo	1 044 961	399 714	1 444 675
08 - Kalmar - expo	2 610 844	592 473	3 203 317
09 - Gotland - expo	435 446	173 450	608 896
10 - Blekinge - expo	904 596	318 286	1 222 882
12 - Skåne - expo	7 923 405	2 648 986	10 572 391
13 - Halland - expo	1 956 905	768 936	2 725 841
14 - Västra Götaland - expo	10 470 972	3 897 541	14 368 513
17 - Värmland - expo	2 056 047	947 944	3 003 991
18 - Örebro - expo	1 613 732	651 662	2 265 394
19 - Västmanland - expo	1 497 359	625 620	2 122 979
20 - Dalarna - expo	1 606 340	805 903	2 412 243
21 - Gävleborg - expo	1 604 056	736 975	2 341 031
22 - Västernorrland - expo	1 275 416	592 258	1 867 674
23 - Jämtland - expo	810 434	377 706	1 188 140
24 - Västerbotten - expo	1 613 113	647 744	2 260 857
25 - Norrbotten - expo	1 467 109	798 762	2 265 871
Totalt försäljningsvärde (egenvård)	81 633 141	21 313 142	102 946 283

AVSNITT 5

Djurens läkemedelsförsörjning

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel förskrivna av veterinär, oavsett om läkemedlen i sig är avsedda för humant eller veterinärt bruk. Även växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och extemporeläkemedel ingår. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. För försäljning mot rekvisition eller inom egenvården omfattar statistiken enbart läkemedel avsedda för veterinärt bruk.

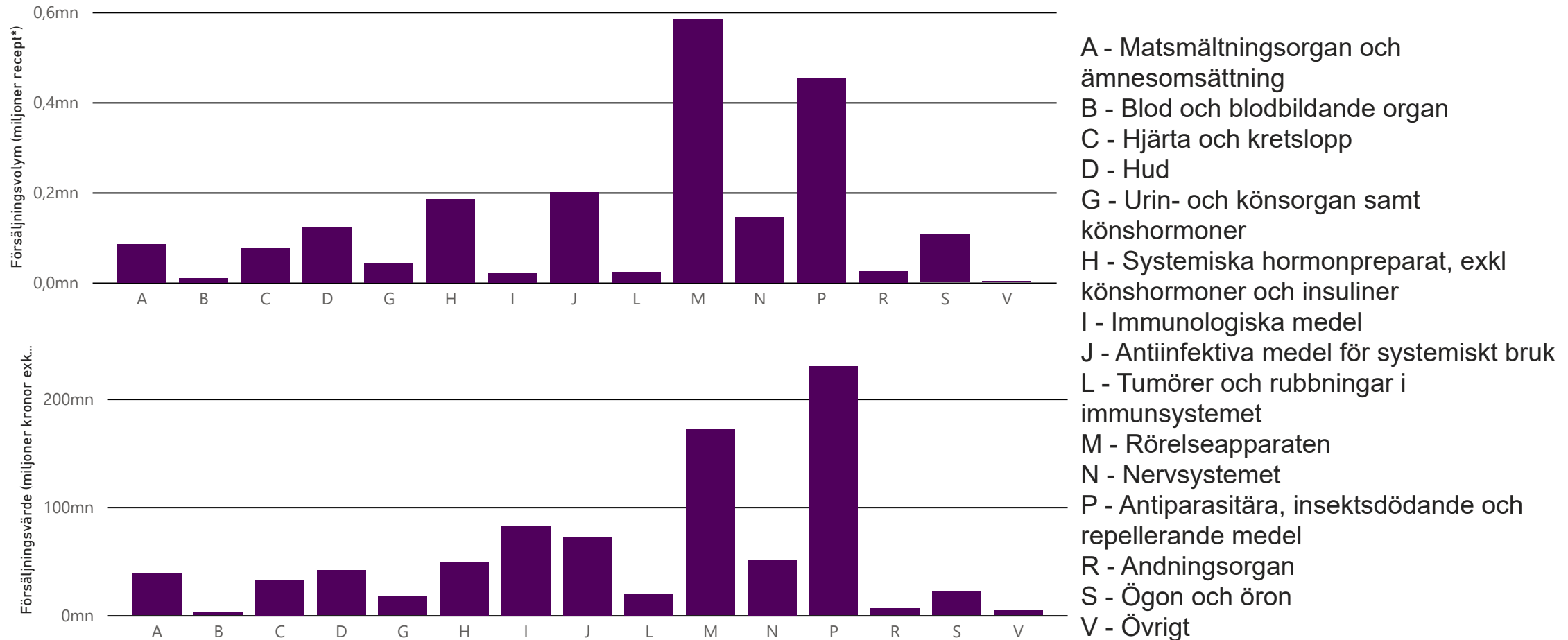
Tabell 5.1 - Försäljningsvärden, miljoner (mn) kronor exkl. moms (endast läkemedel till avsedda till djur)

Försäljning djurläkemedel	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Egenvård på apotek	6mn	7mn	15mn	23mn	26mn	20mn	19mn	13mn	9mn	8mn	7mn	6mn
Förskrivning	48mn	48mn	72mn	88mn	94mn	76mn	63mn	63mn	59mn	57mn	58mn	55mn
Rekvosition	28mn	29mn	40mn	35mn	39mn	36mn	28mn	36mn	32mn	32mn	37mn	32mn
Totalt	82mn	83mn	127mn	147mn	159mn	132mn	109mn	112mn	100mn	97mn	102mn	93mn

Tabell 5.2 - Försäljningsvärden, miljoner (mn) kronor exkl. moms (förskrivet av veterinär inkl. humanläkemedel)

Förskrivet av veterinär	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Djurläkemedel	48mn	48mn	72mn	88mn	94mn	76mn	63mn	63mn	59mn	57mn	58mn	55mn
Humanläkemedel	5mn	5mn	5mn	5mn	5mn	5mn	4mn	5mn	5mn	5mn	5mn	5mn
Totalt	53mn	52mn	77mn	93mn	99mn	80mn	67mn	68mn	64mn	62mn	63mn	61mn

Diagram 5.1 - Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper (förskrivning av veterinär), miljoner (mn) recept & miljoner (mn) kronor exkl.

* Expeditioner av dosdispenserade läkemedel är exkluderade vid beräkning av "tusentals recept" då dessa avser expeditioner av brutna förpackningar. En dosexpedition kan exempelvis innehålla ett specifikt antal tabletter från en helförpackning.

Tabell 5.3 - Försäljningsvolym, antal förpackningar (endast läkemedel avsedda till djur)

Försäljning djurläkemedel ▲	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Egenvård på apotek	53 645	53 670	97 469	139 736	166 165	129 664	132 574	98 204	72 934	68 092	58 472	51 475
Förskrivning	136 821	133 781	193 561	226 449	242 435	199 605	170 899	173 588	168 690	161 324	161 675	151 510
Requisition	36 459	37 928	52 541	46 088	50 690	46 192	36 871	44 268	38 450	41 478	46 891	41 586
Totalt	226 925	225 379	343 571	412 273	459 290	375 461	340 344	316 060	280 074	270 894	267 038	244 571

Tabell 5.4- Försäljningsvolym, antal förpackningar (förskrivet av veterinär inkl. humanläkemedel)

Förskrivet av veterinär	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
Djurläkemedel	136 819	133 777	193 545	226 411	242 401	199 572	170 855	173 561	168 682	161 310	161 663	151 492
Humanläkemedel	35 211	32 529	37 280	32 338	34 476	33 159	30 662	34 121	34 420	34 157	33 790	33 074
Totalt	172 030	166 306	230 825	258 749	276 877	232 731	201 517	207 682	203 102	195 467	195 453	184 566

Tabell 5.5 - Historiska försäljningsvärden av djurläkemedel, mijoner (mn) kronor exkl moms (vänster) och antal förpackningar (höger)

Försäljning djurläkemedel ▲	2018	2019	2020	2021	2022
Egenvård på apotek	154mn	155mn	147mn	146mn	158mn
Förskrivning	593mn	644mn	710mn	737mn	781mn
Rekvisition	258mn	269mn	313mn	367mn	403mn
Totalt	1 005mn	1 068mn	1 171mn	1 250mn	1 342mn

Försäljning djurläkemedel ▲	2018	2019	2020	2021	2022
Egenvård på apotek	1 070 206	1 079 975	1 068 091	1 100 319	1 122 100
Förskrivning	1 778 294	1 874 526	1 989 654	2 036 873	2 120 338
Rekvisition	363 209	380 285	447 121	493 762	519 442
Totalt	3 211 709	3 334 786	3 504 866	3 630 954	3 761 880

Tabell 5.6 - Historiska försäljningsvärden, förskrivet av veterinär, miljoner (mn) kronor exkl moms (vänster) och antal förpackningar (höger)

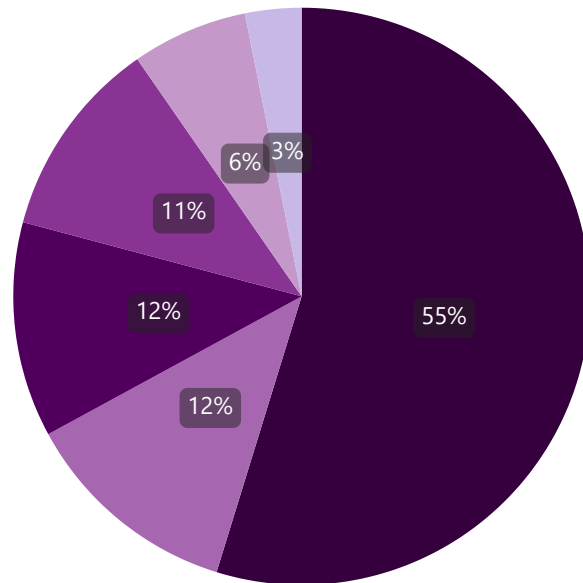
Förskrivet av veterinär	2018	2019	2020	2021	2022
Djurläkemedel	593mn	644mn	710mn	737mn	781mn
Humanläkemedel	56mn	59mn	64mn	64mn	59mn
Totalt	649mn	702mn	775mn	801mn	840mn

Förskrivet av veterinär	2018	2019	2020	2021	2022
Djurläkemedel	1 778 157	1 874 414	1 989 600	2 036 819	2 120 088
Humanläkemedel	420 146	432 653	462 891	458 021	405 217
Totalt	2 198 303	2 307 067	2 452 491	2 494 840	2 525 305

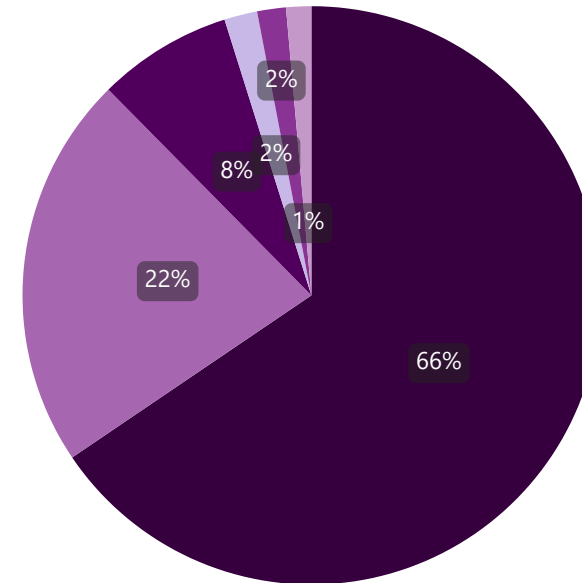
Diagram 5:2 – Fördelning av försäljningsvärde och försäljningsvolym per djurtyp (förskrivet av veterinär)

Fördelning av försäljningsvärde (kronor exkl. moms) per djurtyp

● Hund ● Katt ● Häst ● Gris* ● Nöt ● Övriga

Fördelning av försäljningsvolym (antal recept) per djurtyp

● Hund ● Katt ● Häst ● Övriga ● Gris* ● Nöt

Diagrammet visar de fem största djurtyperna samt övriga djurtypers andel.
 *Gris avser gris inom animalieproduktionen.

AVSNITT 6

Fakta om statistiken

Statistikens innehåll

Statistiken i den här rapporten omfattar uppgifter om försäljning av läkemedel i Sverige år 2022. Den innehåller uppgifter om försäljning av läkemedel som förskrivits på recept, läkemedel mot rekvisition till vårdgivare, och försäljning av receptfria läkemedel på apotek eller i detaljhandeln med tillstånd att sälja receptfria läkemedel. Statistiken omfattar läkemedel registrerade för både humant eller veterinärt bruk, och innehåller uppgifter om försäljning som sker både inom och utom läkemedelsförmånen. Uppgifter om försäljning från partihandel ingår inte i statistiken.

Förutom godkända läkemedel ingår även licensläkemedel, extempore läkemedel och växtbaserade läkemedel. Traditionella växtbaserade läkemedel och naturläkemedel ingår däremot inte.

Målstorheterna för statistiken är:

- Försäljningsvärde i kronor; det värde i svenska kronor läkemedel sålts för på apotek eller vid annat försäljningsställe
- Försäljningsvolym i antal definierade dygnsdoser (DDD)
- Försäljningsvolym i antal recept (se definition)
- Försäljningsvolym i antal förpackningar (se definition)

De tre första kapitlen innehåller uppgifter om humanläkemedel som sålts via egenvård, på rekvisition och som förskrivits för humant

bruk. Det kan förekomma uppgifter om försäljning av humanläkemedel som sålts via rekvisition och egenvård som köpts för att användas till djur, därför att detta inte kan särskiljas i statistiken i dagsläget. Veterinärer får förskriva human- och djurläkemedel till djur. Läkare får förskriva humanläkemedel och djurläkemedel för humant bruk.

Artiklar som inte är läkemedel, men ändå förskrivits inom ramen för läkemedelsförmånen (sprutor, kanyler, stomihjälpmiddel, vissa livsmedel mm) redovisas i en separat tabell i avsnitt 3, tabell 3:6. För övrigt ingår inte dessa artiklar i statistiken.

I kapitel fyra presenteras egenvårdsförsäljning av receptfria läkemedel på och utanför apotek, oavsett om läkemedlen är avsedda för humant bruk eller veterinärt bruk.

I det femte och sista kapitlet presenteras statistik för försäljning av läkemedel avsedda för djur, samt övriga läkemedel förskrivna av veterinärer. Avsnittet innehåller dock inte läkemedel för humant bruk som rekviderats av veterinär till djurklinik eller djursjukhus.

Statistiken är uppdaterad i maj 2023.

Definitioner och förklaringar

ATC

Indelning av försäljning av läkemedel efter anatomisk och terapeutisk huvudgrupp förekommer i diagram 3.2 och i diagram 5.1. ATC-systemet är fastställt av WHO och syftar till att klassificera läkemedelsprodukter utifrån vilka organsystem de huvudsakligen påverkar (a=anatomical), vilket det huvudsakliga användningsområdet är (t=therapeutical) och vilken kemisk struktur den verksamma substansen har (c=chemical).

Befolkningsmängd (invånare)

Befolkning per län per den 2021-12-31. Baseras på uppgifter från SCB: register över totalbefolkningen.

Byte apotek

Utbyte innebär att apoteken erbjuder patienten ett terapeutiskt likvärdigt läkemedel, generika, med lägre pris (periodens vara) istället för det förskrivna läkemedlet.

Byte nekat

Om det finns medicinska skäl för detta, kan en förskrivare ange att ett recept inte ska omfattas av de obligatoriska reglerna om generisk substitution på apotek. Apoteken kan neka utbyte av tekniska skäl, t ex att det inte finns lämpliga utbytbara förpackningstyper. Patienter kan alltid neka utbyte - även om eventuell merkostnad i dessa fall inte täcks av läkemedelsförmånen.

Definierad dygnsdos (DDD)

DDD är den av WHO fastställda genomsnittliga dygnsdosen då läkemedlet används av en vuxen vid det huvudsakliga symtomet, sjukdomstillståndet eller liknande för vilket läkemedlet används. För vissa läkemedel är det svårt att ange vad en normal dygnsdos är. Det gäller för t ex salvor, krämer och cytostatika. För dessa läkemedel saknas uppgifter om DDD.

Dosdispenserade läkemedel

Läkemedel som tagits ur sin originalförpackning och förpackats per doseringstillfälle för enskild patient. I denna rapport avses enbart dispenserering som förskrivits och sålts inom öppenvården. Dispenserade läkemedel som rekvirerats och betalats av sjukvården redovisas tillsammans med övriga rekvirerade läkemedel. Dospatienter kan även få hela förpackningar som av tekniska eller praktiska skäl inte kan paketeras individuellt. Hela förpackningar räknas i statistiken i den här rapporten in under förskrivning, men inte under dosdispenserade läkemedel.

Dosexpeditioner

Antalet försäljningstransaktioner för en enskild läkemedelsartikel som distribuerats via dosdispenserering.

Egenavgift

Den del av läkemedelskostnaden för förskrivna läkemedel inom läkemedelsförmånen som inte täckts av läkemedelsförmånen.

Egenvård

Försäljning till privatperson där uppgift om patient/kund inte registreras. Kan ske på eller utanför apotek. Omfattar receptfria läkemedel.

Försmånstyp

Skiljer på varor som sålts och förskrivits inom respektive utanför läkemedelsförmånen.

Förskrivna läkemedel

Försäljning som baseras på ett recept eller dosrecept. Kan omfatta såväl receptfria- som receptbelagda läkemedel.

Generika

Avser generisk läkemedel innehåller samma verksamma ämne som ett originalläkemedel och kan därmed ersätta denna vid uttag/expedition av läkemedel.

Lagerberedning

Läkemedel utan försäljningstillstånd i Sverige, men som ändå säljs i sådana volymer att serietillverkning (extempore) medgivits.

Licensläkemedel

Läkemedel som saknar försäljningstillstånd i Sverige - men där Läkemedelsverket utfärdat en dispens (licens) för försäljning i ett enskilt fall.

Läkemedelsförmån

Den ersättning som utgår i enlighet med lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner mm. I läkemedelsförmånen ingår, förutom läkemedel, även vissa läkemedelsrelaterade förbrukningsartiklar samt vissa livsmedel för särskilda näringsändamål hos barn under 16 år.

Län

Geografisk uppdelning enligt län varierar beroende av försäljningssätt. Förskrivning avser det län där patienten som hämtat ut det receptbelagda läkemedlet har sin folkbokföringsadress. Rekvisition utgår både från expeditiionsställe (apotek) och sjukhusets geografiska placering beroende på om rekvisitionen avser slutenvård eller öppenvård. Egenvårdsförsäljningen utgår från expeditiionsställets geografiska placering.

Merkostnad

Den del av läkemedelskostnaden för förskrivna läkemedel som uppstår då patienten väljer att inte acceptera ett generiskt utbyte på apotek. Betalas av patienten själv, och är inte förmånsgrundande.

Narkotika

Läkemedel som omfattas av Läkemedelsverkets föreskrifter om förteckningar över narkotika, klass I-V.

Parallellhandel

Parallellhandel omfattas av parallellimport och parallelldistribution. Parallellimport omfattar läkemedel som är nationellt godkända av läkemedelsverket medan parallelldistribution omfattar läkemedel godkända av Europeiska läkemedelsmyndigheten EMA.

Period

Försäljningstransaktionerna utgår från avhämtningsdatum, dvs. när kunden hämtat ut sitt läkemedel.

Recept (expeditioner, recepttrader, receptpost)

Antalet försäljningstransaktioner för en enskild vara på apoteken. Kan motsvara flera förpackningar om de säljs vid samma tillfälle. Vid försäljning av förpackningar med olika styrka eller storlek registreras dock flera recepttrader eftersom det rör sig om olika artiklar. För dosdispenserade läkemedel är motsvarande begrepp dosexpeditioner.

Rekvision

Försäljning till vårdinrättning i öppen eller slutenvård, eller annan kund mot rekvisition. Försäljningen avser inte försäljning till enskild person.

Särskilt läkemedel

Läkemedel där särskild receptförfalskningsrisk bedömts som trolig (till exempel narkotika, tillväxthormon, anabola steroider).

Så framställs statistiken

Insamlingen av försäljningsuppgifter för läkemedel är en totalundersökning och inhämtas för statistisk bearbetning från E-hälsomyndighetens administrativa register för försäljningstransaktioner. Det föreligger uppgiftslämnarskyldighet vid all detaljhandelsförsäljning av läkemedel. Det innebär att både apotek och övriga försäljningsställen som säljer receptfria läkemedel, tex bensinstationer och livsmedelsbutiker, har en lagreglerad skyldighet att lämna uppgifter om sin försäljning till E-hälsomyndigheten.

Uppgifterna om försäljning av läkemedel skickas in till E-hälsomyndigheten via apoteksaktörernas expeditionssystem när läkemedel säljs. Alla öppenvårdsapotek måste ha system som är godkända av och anslutna till E-hälsomyndigheten.

Uppgifter om försäljning av vissa receptfria läkemedel utanför apotek rapporteras in månadsvis av försäljningsställen som har tillstånd från Läkemedelsverket att sälja receptfria läkemedel. Detaljhandlarna ansöker och avanmäler om tillstånd hos Läkemedelsverket för att få bedriva försäljning av vissa receptfria läkemedel.

Statistikens kvalitet

Insamlingen av uppgifter om läkemedelsförsäljning är en totalundersökning, vilket innebär att samtliga försäljningstransaktioner av läkemedel som sker i Sverige ingår. Uppgifterna inkommer till E-hälsomyndigheten via flera olika källor som håller olika god kvalitet.

E-hälsomyndigheten bedömer att de uppgifter som rör förskrivna läkemedel håller god kvalitet. Detsamma gäller apotekens försäljningsuppgifter avseende läkemedel som säljs inom egenvård. Det råder en lagreglerad uppgiftslämnarskyldighet att rapportera in dessa uppgifter, och inrapporteringen till E-hälsomyndigheten är till största delen automatiserad och sker direkt via apotekens administrativa system. Även om inrapporteringsgraden är hög kan det förekomma felrapporteringar vad gäller enskilda variabler.

I insamlingen för uppgifter om receptfria läkemedel som säljs utanför apotek bedöms bortfallet vara betydande, varför resultaten i dessa tabeller ska tolkas med viss försiktighet. Trots en lagreglerad uppgiftslämnarskyldighet att rapportera in dessa uppgifter inkommer inte alla aktörer som säljer receptfria läkemedel med uppgifter och bland de uppgifter som kommer in beräknas det förekomma partiellt bortfall.

För uppgifter om läkemedel som rekvideras är tillförlitligheten inte lika god som för den rörande förskrivna läkemedel. Läkemedel som säljs till hälso- och sjukvården via apotek måste rapporteras in till E-hälsomyndigheten. I de fall där regionen tagit över läkemedelsförsörjningen i egen regi föreligger inte rapporteringsskyldighet, men för 2022 ingår rekvisitionsförsäljningen för samtliga regioner. Eventuellt bortfall i rapportering får påverkan på totalförsäljningen och rekvisition.